

Pluriculturele – Cultuursensitieve – Transculturele Zorg

Peter Degand <http://www.pigmentzorg.be/sprekers/peter-degand>

Ter inleiding:

'De buik bevat meer dan de mond'

uit een getuigenis van Ibrahim:

Catherine Vuylsteke

BOUWSTENEN VOOR EEN CULTUURSENSITIEVE ZORG— EN WELZIJNSORGANISATIE

vivo
Vitaliteit en kwaliteit
van zorg en ondersteuning
in de lokale praktijk

AGENTSCHAP
INTEGRATIE &
INBURGERING

politeia

<http://www.pigmentzorg.be/blog/boekvoorstelling-bouwstenen-voor-een-cultuursensitieve-zorg-en-welzijnsorganisatie>

Lid Van Pluriculturele werkgroep Nvkvv

- <http://nvkvv.be/page?orl=1&ssn=&lng=1&pge=304>
- Studiedagen
- Visie
- Eindproefbegeleiding
- Boek
- Samenwerking www.pigmentzorg.be

Cultuursensitieve zorg

In onze visie is **cultuursensitieve zorg** het aannemen van een **cultuursensitieve houding in een individuele zorgrelatie**. Maar wat is dat dan precies een cultuursensitieve houding aannemen?

Een **cultuursensitieve houding** vertrekt van de **cliënt als uniek persoon** en start met open en onbevangen te kijken naar wat hij of zij als **individu** nodig heeft. Een cliënt wordt niet gereduceerd tot diens herkomst of de groep waartoe die persoon al dan niet behoort.

Het is vooral belangrijk alle mogelijke onderliggende factoren (lichamelijke, psychische, socio-economische factoren, omgeving, persoonlijkheid) die invloed hebben op de hulp- of zorgvraag in rekening te brengen, en dit **op maat** van de persoon die voor je zit. **Cultuursensitief werken betekent dus dat je voorbij het anders-zijn (de migratieachtergrond) van iemand kijkt om te onderzoeken wat precies een rol speelt in de vraag van de persoon**. Op basis hiervan kan je als hulpverlener nog besluiten om in te zoomen op bepaalde aspecten van die persoon als je merkt dat die een belangrijke rol spelen bij de hulpvraag. Bron: Viveo-pigmentzorg

Cultuur-sensitieve zorg

De focus op het woord “cultuur” in de term cultuursensitief kan terecht enkele vraagtekens oproepen.

Cultuur wordt vaak gelijkgesteld aan etniciteit of nationaliteit.

In deze definiëring willen we komaf maken met deze enge interpretaties.

Met cultuur verwijzen we naar **cultuur in de brede betekenis** van het woord. Elke mens maakt deel uit van verschillende sociale systemen of groepen, die samen de verschillende facetten bepalen van diens identiteit. We delen hierin de visie van Kortmann (2011) dat **cultuur** een persoonlijk en dynamisch construct is, **samengesteld uit elementen van de normen, waarden, betekenissen, opvattingen van de verschillende sociale systemen waartoe iemand behoort.**

Cultuur kan dus onder meer verwijzen naar iemands herkomst, religie, socio-economische situatie, etniciteit, subcultuur, professionele cultuur, organisatiecultuur, buurtcultuur, en ga zo maar door (Hoffmann, 2012).

Superdiversiteit

Diversiteit in de diversiteit: wat betekent dat?

- ▶ een enorme hybriditeit in de achtergronden van migranten
- ▶ samenspel van
 - ⇒ Meer nationaliteiten
 - ⇒ Meertaligheid
 - ⇒ Religieuze diversiteit groeit
 - ⇒ Diversiteit in migratiemotieven
 - ⇒ Diversiteit in verblijfsstatuten
 - ⇒ Diversiteit in sociaal-economische posities
 - ⇒ Diversiteit in & tussen gemeenschappen
 - ⇒ Meer transnationalisme

(Nog) meer lezen?

Reacties welkom op dirk.geldof@odisee.be

Na verkrijgbaar aan onthaal HIG (met congresreductie)

Valkuilen

- Culturaliseren
- Handelingsverlegenheid
- Overschatting van het verschil
- Ethnocentrische houding
- Over symphatiseren
- Kleur ontkennen
- Blanke privileges niet te erkennen
- Antropoloog van alle culturen willen zijn
- Racisme debat

Waarom interculturalisering als antwoord op een aantal hedendaags zorgvraagstukken

- 1. economische argumenten

www.npdata.be of <http://aps.vlaanderen.be/lokaal/pdf/integratiemonitor/Menen.pdf>
http://aps.vlaanderen.be/lokaal/domeinen/inburgering/maak_zelf_een_rapport_inburgering.html

VORMING <http://www.fe-bi.org/nl/prive-ziekenhuizen/vorming/transversaal-opleidingsaanbod>
<http://www.vivosocialprofit.org/leer--en-coachingstraject-csz>
http://www.zorgneticuro.be/sites/default/files/ethischadvies15_0.pdf

- 2. organisatorische meerwaarde

- Diabetisch, voedselpiramide, mind-spring

- 3. juridische argumenten

<http://www.medimmigrant.be/>
http://www.medimmigrant.be/uploads/Publicaties/Brochure/Betalingsregelingen/Verblijf_en_Gezondheid_Betalingsregeling_2013_NL.pdf

- 4. moreel-ethische argumenten

Deontologie

Emma verpleegkundige, 70 jarige man 4persoonskamer, 's nachts bidden, moslim, lawaai
Mag in stilte, ander badkamer,

Emma heeft gehandeld zoals de deontologische code van 2004 voor verpleegkundigen in België het voorschrijft.

- *'Art. 1 – De verpleegkunde staat ten dienste van de mens en de menselijkheid. De verpleegkundige verleent zorg, onafhankelijk van leeftijd, ras, geslacht, geloofsovertuiging, cultuur, nationaliteit en politieke opvatting van de zorgontvanger. Hij respecteert de persoon en draagt bij tot het bevorderen en herstellen van diens gezondheid. Hij verzacht het lijden en begeleidt de stervende, diens familie en de rouwende.*
- *Art. 11 – Tijdens zijn beroepsuitoefening schept de verpleegkundige een klimaat waarin de rechten, de waarden, de gewoonten en de overtuigingen van de individuele zorgontvanger geëerbiedigd worden.'*
- De deontologische code voor verpleegkundigen in België werd opgesteld door de Algemene Unie van Verpleegkundigen van België AUVB, met steun van de Federale Overheidsdienst Volksgezondheid. Het document werd in november 2004 gepubliceerd ter gelegenheid van de viering van dertig jaar wet op de Verpleegkunde (20/12/1974) dat onderdeel is van het KB nr. 78

Pluriculturele – Cultuursensitieve – Transculturele Zorg in de psychiatrie of GGZ:

Het vraagt altijd van beide partijen:

‘goesting’ hebben
om ‘bruggen’ te bouwen
om zo elkaar beter te begrijpen...

